

Na osnovi prikazane dokumentacije vidljivo je, da su u ribogojilištu Knin sve poslovne promjene zasnovane na dokumentima koji pokazuju suštinski karakter uslova priređivanja uz zadovoljavanje formalnog karaktera.

Uspostavljeni dokumenti omogućavaju sagledavanje cjelokupnog stanja i kretanja biomase u tehnološkom, ali i ekonomsko-komercijalnom smislu.

MILAN LONČAR

MILAN PAKLAR, dipl. oec.

mr. BOŽIDAR KULIŠIĆ, dipl. vet.

Ribarska praksa

Proizvodna cijena ikre do faze očiju u »Ribogojilištu« Knin

U ovom referatu su analizirani svi bitni elementi koji učestvuju u formiranju cijena zrna ikre do faze očiju u ribogojilištu Knin.

Analiza je zasnovana na specifičnostima prirodnih i tehnoloških uvjeta ribogojilišta Knin, sa realnim mogućnostima kalkulativnog upotpunjavanja dodatnim pokazateljima. Utvrđena proizvodna cijena zrna ikre do faze očiju kalkulatивно je dobivena na osnovi rezultata obavljenog mrijesta u ribogojilištu Knin, u periodu prosinac 1985.—siječanj 1986. u kojem je dobiveno 6.000.000 zrna ikre do faze očiju, s obavljenom korekcijom cijena za nastupajuću mrijest.

Proizvodnja kalifornijske pastrve, kompleksno promatrana u tržišno-ekonomskom kontekstu, svoju punu vrijednost dobiva aplikacijom kroz maloprodajnu vrijednost na tržištu, stavljenu u odnos sa sveukupnim ulaganjima, čime se uklapa u inače uvriježene norme postojećeg ekonomskog života. Ovakav odnos omogućava realno testiranje stupnja uspješnosti pojedinog subjekta, a samim tim stavlja van snage zakonitosti tržišne privrede. To je ujedno bio i osnovni poticaj da u ovom radu utvrdimo stvarnu cijenu koštanja zrna ikre do faze očiju u ribogojilištu Knin, kao analitički predložak za utvrđivanje kvantificirane pune cijene koštanja ostalih faza u uzgoju.

Sa intencijom analitičnosti u pristupu i adaptibilnosti kalkulativnog obračuna u obzir smo uzeli optimalne veličine pojedinih kategorija, usklađujući ih sa stvarnim odnosima u ribogojilištu Knin.

Analitički pristup sveo se na obradu slijedećeg materijala:

- a) uzgoj i tov matičnog stada
- b) fazu mrijesta i
- c) inkubaciju ikre do faze očiju.

Formiranje matičnog stada započeto je 1984. godine. Uzgojem i selekcijom u trogodišnjem periodu doseglo je ukupnu masu od 4.550 kg. Mrijest je obavljen u prosincu 1985. i siječnju 1986. godine. Sve matice su mriještene

pod narkozom. Nad oplodnom ikrom je vršen antibakterijski i antivirusni tretman po preporuci Zavoda za biologiju i patologiju riba i pčela Veterinarskog fakulteta u Zagrebu. Antibakterijsko i antivirusno tretiranje vršeno je eritromicin sulfatom u koncentraciji od 2 mg/l litra vode, kroz jedan sat, uz povremeno miješanje i s jodogalom u koncentraciji od 50 mg/l litra vode, kroz pet minuta, uz povremeno miješanje. Otopina jodogala je prije upotrebe tretirana natrijevim hidroksidom dok se nije postigao pH identičan koncentraciji vodikovih iona vode u ribogojilištu Knin. Inkubacija ikre je vršena kod prosječne temperature od 9,5 °C. Tokom cjele inkubacije ikra je tretirana otopinom malahitnog zelenila u koncentraciji od 1:200.000 kroz 45 minuta svaki treći dan.

Metod rada je usklađen sa ustaljenim načinom utvrđivanja cijene koštanja, po principu stjecanja i raspodjele dohotka i čistog dohotka, sa ciljem dobivanja cijene koštanja kao mjerila uspješnosti poslovanja, odnosno kao tržišne kategorije. U metodu rada određene su slijedeće kategorije:

- a) fiksni i varijabilni materijalni troškovi,
- b) bruto osobni dohoci neposrednih izvršilaca i
- c) pariteti cijena za nastupajuću mrijest.

Svi elementi uključeni u metod rada, koji po nominalnoj ili kvantitativnoj vrijednosti nisu u granicama standardno priznatih veličina (konverzija, nivo selektivnosti, dužina mrijesta i sl.) usklađeni su sa istim, jer prirodni uvjeti vode Krke omogućavaju visoko akumulativno privređivanje.

Sumiranje rezultata analize određuje slijedeće nominalne vrijednosti kategorija koje učestvuju u formiranju cijene:

1. Uzgoj matičnog stada	
a) ishrana	2.620.800 din
— masa matičnog stada	4.550 kg
— dnevna tablica ishrane	45,5 kg

— broj hranidbenih dana	320	
— potrebna količina hrane	14.560 kg	
— planirana cijena hrane	180 din	
b) Selekcija matičnog stada na teret ukupnog prihoda		2.211.300 din
— $4.550 \times 30\% = 1.365$ a 1.620		
c) 30 % bruto osobni dohodak jednog radnika		225.000 din
— $75.000 \times 30\% = 22.500 \times 10$ mj.		
2. Faza mrijesta		
a) medikacija		21.020 din
— narkoza za matice	1.000	
— eritromicin 30 lag		
— jodogal 2 lit a		
— jodogal 2 lit a 495	990	
— titrival 10 amp. a 350	3.500	
— malahitno zelenilo 150 gr. a 38,40	5.760	
— puferi pH 4 i pH 7 20 amp. a 350	7.000	
b) bruto osobni dohodak 2 izvršioca		468.000 din
— $78.000 \times 2 = 156.000 \times 3$ mj.		
c) 30% bruto osobni dohodak stručnog radnika		108.000 din
— $120.000 \times 30\% = 36.000 \times 3$ mj.		

3. 8% učešća ostalih fiksnih i varijabilnih troškova	452.320 din
— $5.654.000 \times 8\%$	
Ukupno:	6.106.440 din

Stavljanjem u odnos ukupno ukalkuliranih kategorija sa 6.000.000 ikre dobivene u fazi očiju, dolazimo do rezultata od 1,02 din za jedno zrno ikre.

Odnos pojedinih kategorija pokazuje da u ukupnom iznosu ukalkuliranih veličina ishrana matičnog stada učestvuje sa 43%, selekcija na teret ukupnog prihoda sa 36%, bruto osobni dohoci sa 13%, a sve ostale kategorije sa 8%.

ZAKLJUČAK

Proizvodna cijena zrna ikre do faze očiju u ribogojilištu Knin, formirana na osnovu izvršenog mrijesta u prosincu 85 — siječnju 86, sa korekcijom cijena za nastupajuću mrijest iznosi 1,02 dinara.

Procentualno učešće pojedinih kategorija u kalkulativnom prikazu može se mijenjati zavisno od pretpostavljenih uvjeta privređivanja pa se u krajnjem mijenja i rezultat. Tu prije svega dolazi u obzir učešće ostalih (fiksnih i varijabilnih) troškova i bruto osobnih dohodaka, čju visinu određuju stupanj kreditne zaduženosti, sadašnja vrijednost osnovnih sredstava, odnos početne i završne vrijednosti supstance i dr.

MILAN PAKLAR, dipl. oec.
ZVJEZDANA PAVLAGIĆ, dipl. inž.
mr. BOŽIDAR KULIŠIĆ, dipl. vet.

Ribarska praksa

Salmoniranje pastrva

Ispitali smo mogućnost konvertiranja boje i okusa mesa kalifornijske pastrve ka mesu lososa ishranom sa hranom Trouvit salmonato proizvodnje Hendrix S. p. A. Verona.

Dobiveni rezultat ukazuje na mogućnost konvertiranja u vremenskom razdoblju od samo 30 dana.

Ubrzani razvoj proizvodnje mesa kalifornijske pastrve u Jugoslaviji u posljednjih 10 godina doveo je do usavršavanja proizvodno-tehnoloških mogućnosti, ali paralelno i do zasićenosti tržišta, čija je direktna posljedica problem plasmana.

U pronalaženju mogućih metoda za savladavanje ovog problema opredijelili smo se da ispitamo pretpostavku da se ishranom sa posebnom hranom postiže promjena boje i okusa mesa.

Posebnu pažnju i naše interesiranje pobudila je činjenica da se konvertiranje ka boji i okusu mesa lososa vrši u kratkom vremenskom periodu.

Pored osnovnog cilja, usporedno smo ispitivali rezultata prirasta uz dodatak glista.

Kvalitetu dobivenog mesa usporedili smo na boju i okus sa mesom nesalmoniranih riba.

Materijal ispitivanja bili su odrasli mužjaci kalifornijske pastrve — *Salmo gairdneri Rich.* Opredijelili smo se za mužjake približne mase od 1.250 grama zbog lakšeg filetiranja mesa i zbog boljeg uočavanja očekivanih promjena.

Oformili smo dvije pokusne grupe. Svaka grupa je imala 16 riba, a kontrolnu grupu, za usporedbu razlika u kvalitetu mesa, predstavljali su mužjaci u ribnjaku hranjeni standardnom hranom.

Pokus je počeo 5. 08. 86. i završio 5. 09. 86. Prva grupa riba hranjena je samo sa hranom Trouvit salmonato. Prosječna dužina ribe ove grupe bila je 48 cm, a prosječna masa 1.267 grama sa faktorom kondicije 0,4139.

Druga grupa hranjena je sa 50% salmonato i 50% crvenih kalifornijskih glista — *Lumbricus rubellus Hoff.* Prosječna dužina ribe u ovoj grupi bila je 46,53 cm, prosječna masa 1.231 g, a faktor kondicije 0,4415.

Radi što preciznijeg rezultata, kod oformljavanja grupa, ribu smo pod narkozom mjerili pojedinačno.